

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Інститут державного управління
Кафедра публічного управління та адміністрування

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПУБЛІЧНА ПОЛІТИКА ТА ПРАВО В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ»

Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»
Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»

Розробник	Шульга А.А.
Завідувач кафедри розробника	Євтушенко О.Н.
Завідувач кафедри спеціальності	Євтушенко О.Н.
Гарант освітньої програми	Ємельянов В.М.
Директор ІДУ	Ємельянов В.М.
Начальник НМВ	Шкірчак С.І.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Публічна політика та право в публічному управлінні	
Галузь знань	28 «Публічне управління та адміністрування»	
Спеціальність	281 «Публічне управління та адміністрування»	
Спеціалізація (якщо є)		
Освітня програма	Державна служба: Місцеве самоврядування	
Рівень вищої освіти	PhD	
Статус дисципліни	Вибіркова	
Курс навчання		
Навчальний рік	2020-2021 н. р.	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	3	–
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	4 кредити / 120 годин	
Структура курсу:	Денна форма	Заочна форма
	Всього – 120 годин	Всього – 120 годин
– лекції	10 годин	6 годин
– семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові)	30 годин	8 годин
– годин самостійної роботи аспірантів	80 годин	106 годин
Відсоток аудиторного навантаження	33%	12%
Мова викладання	українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	–	
Форма підсумкового контролю	залік	

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Мета: сформувати в аспірантів сучасні знання щодо публічної політики та правового регулювання публічного управління та адміністрування; засвоїти існуючу законодавчу базу, що регулює діяльність, яка пов'язана з публічною політикою й управлінням та державною службою; набути практичних вмінь і навичок щодо застосування законів, правових принципів, методів, технологій та процедур в управлінні суб'єктами публічної сфери.

Завдання:

- ознайомити аспірантів із теоретичними і практичними засадами публічної політики, публічного процесу та публічного рішення;
- засвоїти основні правові аспекти здійснення публічного управління та адміністрування;
- розглянути норми вітчизняного законодавства про публічне управління та публічну службу;
- оволодіти правовими принципами, методами, технологіями та процедурами в управлінні суб'єктами публічної сфери;
- вивчити правову регламентацію публічного управління та адміністрування.

Передумовами вивчення дисципліни є засвоєння таких навчальних курсів як «Публічна політика», «Стратегічне управління», «Економіка та врядування».

У процесі навчання аспіранти отримують необхідні знання під час лекційних занять та семінарських занять. Також велике значення у процесі вивчення та закріплення знань має самостійна робота аспірантів. Усі види занять розроблені відповідно до кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

У результаті вивчення дисципліни аспірант

має знати:

- поняття та сутність публічної політики та теоретичні засади політичного процесу;
- загальні аспекти функціонування публічної влади в Україні;
- механізми вироблення та ухвалення політичного рішення, а також процес виконання таких рішень;
- основні форми і методи взаємовідносин органів публічної влади, їх відносин з фізичними та юридичними особами на засадах верховенства права;
- формування і функціонування органів публічної влади на основі принципу верховенства права;
- сутність та роль інститутів демократії в управлінні державними і суспільними справами;
- конституційну організацію публічної влади;
- правовий статус та повноваження публічно-владних інституцій;

має вміти:

- застосовувати поняттєво-категоріальний апарат публічного і приватного права та публічного політики в публічному управлінні;
- орієнтуватися у конституційних засадах принципу демократії в діяльності публічної адміністрації;
- виділяти складові принципу верховенства права та пояснювати можливості їх застосування у процесах формування і функціонування органів публічної влади;
- застосовувати акти законодавства в процесах реалізації права і свобод людини і громадянина та обирати механізми судового і позасудового захисту прав і свобод на основі знань щодо змісту, сутності та порядку розгляду адміністративних справ в позасудовому і судовому порядку, а також зарубіжного досвіду розгляду таких справ;
- використовувати професійно-профільні знання щодо організації структури та діяльності органу публічної влади (структурного підрозділу);
- застосовувати у практичній (професійній) діяльності нормативно-правові акти у сфері публічного управління, для вирішення завдань, закріплених за посадою/структурним підрозділом/організацією, органом влади.

Шифр	Загальні компетентності
ЗК01	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК04	Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні.
Шифр	Спеціальні (професійні) компетентності
СК 07	Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування.
Шифр	Програмні результати навчання
РН02	Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для їх усунення.
РН15	Застосовувати методи та критерії оцінювання результативності та ефективності публічного адміністрування в умовах соціально-економічних змін.

3. Програма навчальної дисципліни

	Теми	Лекції		Семінарські заняття		Самостійна робота	
		Денна / заочна	Денна / заочна	Денна / заочна	Денна / заочна	Денна / заочна	Денна / заочна
1	Публічна політика. Публічний процес та публічне рішення	2	2	6	2	14	13
2	Публічне і приватне право в публічному управлінні	1	1	2	1	8	13
3	Правове підпорядкування публічної адміністрації конституційним правам і свободам	1	1	2	1	8	13
4	Принцип правової держави як конституційно-правова настанова	1	1	2	1	10	13
5	Конституційні засади принципу демократії в діяльності публічної адміністрації	1	1	4	1	10	13
6	Конституційна організація публічної влади. Вирішення публічно-правових спорів адміністративними судами та Конституційним Судом України	2	–	6	1	12	13
7	Правовий статус та повноваження публічно-владних інституцій. Юридична природа службових відносин	1	–	4	1	8	14
8	Підготовка та узгодження актів публічної адміністрації	1	–	4	–	10	14
Всього за курсом		10	6	30	8	80	106

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. План лекцій

4.1.1. Денна форма

№	Тема заняття / план
1	<p>Тема 1. Публічна політика. Публічний процес та публічне рішення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та сутність публічної політики 2. Загальні аспекти функціонування публічної влади в Україні 3. Теоретичні засади політичного процесу 4. Механізм вироблення та ухвалення політичного рішення 5. Організація процесу виконання політичних рішень
2	<p>Тема 2. Публічне і приватне право в публічному управлінні. Правове підпорядкування публічної адміністрації конституційним правам і свободам</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та характерні особливості публічного та приватного права. Співвідношення публічного та приватного права в публічному управлінні 2. Поняття та види суб'єктів публічного та приватного права 3. Публічно-правові та приватноправові форми публічного управління 4. Права і свободи людини і громадянина в правовій державі, їх класифікація 5. Роль публічної адміністрації в реалізації основних прав і свобод
3	<p>Тема 3. Принцип правової держави як конституційно-правова настанова.</p>

	<p>Конституційні засади принципу демократії в діяльності публічної адміністрації</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Системотворне значення конституційних положень 2. Сутність принципу правової держави 3. Зв'язаність публічно-адміністративної діяльності правом і законом: інструменти та механізм зв'язаності; дієвість права 4. Сутність принципу демократії 5. Легітимація публічного управління та адміністрування 6. Забезпечення демократичності публічного управління та адміністрування
4	<p>Тема 4. Конституційна організація публічної влади. Вирішення публічно-правових спорів адміністративними судами та Конституційним Судом України</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організація як засіб регулювання 2. Відображення в Основному Законі різноманітності публічної влади та публічного управління 3. Єдність та самостійність структурних одиниць публічної влади 4. Поняття та елементи державного ладу 5. Комунікації та впливи в системі публічної влади 6. Вирішення спорів про конституційність Конституційним Судом України: суб'єкти звернення, об'єкт і предмет контролю, процедура розгляду, акти
5	<p>Тема 5. Правовий статус та повноваження публічно-владних інституцій. Юридична природа службових відносин. Підготовка та узгодження актів публічної адміністрації</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та складові правового статусу органу публічної влади 2. Форми і процедура закріплення та зміни правового статусу публічно-владних інституцій. Вимоги до правового регулювання статусу органів публічної влади 3. Юридична природа службових відносин 4. Поняття та природа повноважень, їх класифікація 5. Акти як результат процедурної діяльності публічної адміністрації 6. Види та форми актів управління 7. Сутність процедури правотворчості органів публічного адміністрування 8. Правове регулювання юридико-технічних вимог до актів управління

4.1.2. Заочна форма

№	Тема заняття / план
1	<p>Тема 1. Публічна політика. Публічний процес та публічне рішення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та сутність публічної політики 2. Загальні аспекти функціонування публічної влади в Україні 3. Теоретичні засади політичного процесу 4. Механізм вироблення та ухвалення політичного рішення 5. Організація процесу виконання політичних рішень
2	<p>Тема 2. Публічне і приватне право в публічному управлінні. Правове підпорядкування публічної адміністрації конституційним правам і свободам</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та характерні особливості публічного та приватного права. Співвідношення публічного та приватного права в публічному управлінні 2. Поняття та види суб'єктів публічного та приватного права 3. Публічно-правові та приватноправові форми публічного управління 4. Права і свободи людини і громадянина в правовій державі, їх класифікація 5. Роль публічної адміністрації в реалізації основних прав і свобод
3	<p>Тема 3. Принципи правової держави як конституційно-правова настанова. Конституційні засади принципу демократії в діяльності публічної адміністрації</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Системотворне значення конституційних положень 2. Сутність принципу правової держави

3.	Зв'язаність публічно-адміністративної діяльності правом і законом: інструменти та механізм зв'язаності; дієвість права
4.	Сутність принципу демократії
5.	Легітимація публічного управління та адміністрування
6.	Забезпечення демократичності публічного управління та адміністрування

4.2. План практичних (семінарських, лабораторних, півгрупових) занять
4.2.1. Денна форма

№	Тема заняття / план
1	Тема 1. Публічна політика 1. Поняття та сутність публічної політики 2. Аналіз сучасної публічної політики України 3. Суспільно-політична діяльність
2	Тема 2. Публічний процес 4. Теоретичні засади політичного процесу 5. Політична платформа 6. Політична стратегія та тактика 7. Особливості вироблення та реалізації політичного курсу
3	Тема 3. Публічне рішення 1. Поняття «політичного» та «управлінського рішення» 2. Механізм вироблення та ухвалення політичного рішення 3. Організація процесу виконання політичних рішень 4. Модель формування політико-управлінського рішення
4	Тема 4. Публічне і приватне право в публічному управлінні 1. Поняття та характерні особливості публічного та приватного права 2. Органи публічного управління як учасники приватно-правових відносин 3. Публічно-правові та приватноправові форми публічного управління
5	Тема 5. Правове підпорядкування публічної адміністрації конституційним правам і свободам 1. Права і свободи людини і громадянина в правовій державі, їх класифікація 2. Правова регламентація надання адміністративних послуг 3. Проблеми правового регулювання статусу особи в публічному управлінні 4. Регулювання доступу до публічної інформації 5. Значення і межі судового захисту прав і свобод людини і громадянина 6. Форми та засоби позасудового захисту прав і свобод людини і громадянина
6	Тема 6. Принцип правової держави як конституційно-правова настанова 1. Сутність та зміст принципу правової держави: законність, поділ влади, основоположні права та їх судовий захист 2. Сутність принципу демократії 3. Переваги та вади адміністративного оскарження неправомірних рішень, дій чи бездіяльності органів публічної влади. 4. Адміністративна квазіюстиція
7	Тема 7. Конституційні засади принципу демократії в діяльності публічної адміністрації (Ч. 1) 1. Легітимація публічного управління та адміністрування: демократична легітимація, форми автономної легітимації, дієвість структури легітимації 2. Відповідальність держави та суб'єктів господарювання 3. Забезпечення демократичності публічного управління та адміністрування
8	Тема 8. Конституційні засади принципу демократії в діяльності публічної адміністрації (Ч. 2) 1. Роль публічної адміністрації в реалізації основних прав і свобод 2. Основні вимоги до судового контролю за принципами адміністративного права

	Ради Європи
9	Тема 9. Конституційна організація публічної влади (Ч. 1) 1. Організація як засіб регулювання 2. Відображення в Основному Законі різноманітності публічної влади та публічного управління 3. Єдність та самостійність структурних одиниць публічної влади 4. Поняття та елементи державного ладу
10	Тема 10. Конституційна організація публічної влади (Ч. 2) 1. Централізація та децентралізація в структурній організації публічної управління 2. Верховна Рада України як єдиний законодавчий орган влади 3. Кабінет Міністрів України – вищий орган виконавчої влади 4. Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади 5. Місцеві державні адміністрації
11	Тема 11. Вирішення публічно-правових спорів адміністративними судами та Конституційним Судом України 1. Необхідність, сутність та форми конституційного контролю 2. Суб'єкти конституційного контролю 3. Вирішення спорів про конституційність Конституційним Судом України: суб'єкти звернення, об'єкт і предмет контролю, процедура розгляду, акти 4. Адміністративна юстиція в Україні
12	Тема 12. Правовий статус та повноваження публічно-владних інституцій 1. Поняття та складові елементи правового статусу органу державної влади та органу місцевого самоврядування 2. Форми і процедура закріплення та зміни правового статусу публічно-владних інституцій. Вимоги до правового регулювання статусу органів публічної влади 3. Співвідношення понять «повноваження» і «компетенція» 4. Класифікація повноважень. Наділення органів публічної влади повноваженнями
13	Тема 13. Юридична природа службових відносин 1. Поняття, ознаки, види, принципи службових відносин 2. Суб'єкти службових відносин, особливості правового регулювання їх поведінки 3. Публічно-правові та приватно-правові службові відносини 4. Правові засади формування системи публічної служби 5. Посади публічної служби: правова характеристика посад; кваліфікаційні вимоги до посад публічної служби
14	Тема 14. Підготовка та узгодження актів публічної адміністрації (Ч. 1) 1. Акти як результат процедурної діяльності публічної адміністрації 2. Види та форми актів управління
15	Тема 15. Підготовка та узгодження актів публічної адміністрації (Ч. 2) 1. Сутність процедури правотворчості органів публічного адміністрування 2. Правове регулювання юридико-технічних вимог до актів управління

4.2.2. Заочна форма

№	Тема заняття / план
1	Тема 1. Публічна політика. Публічний процес та публічне рішення 1. Поняття та сутність публічної політики 2. Загальні аспекти функціонування публічної влади в Україні 3. Теоретичні засади політичного процесу 4. Механізм вироблення та ухвалення політичного рішення 5. Організація процесу виконання політичних рішень
2	Тема 2. Публічне і приватне право в публічному управлінні. Правове підпорядкування публічної адміністрації конституційним правам і свободам 1. Поняття та характерні особливості публічного та приватного права.

	<p>Співвідношення публічного та приватного права в публічному управлінні</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Поняття та види суб'єктів публічного та приватного права 3. Публічно-правові та приватноправові форми публічного управління 4. Права і свободи людини і громадянина в правовій державі, їх класифікація 5. Роль публічної адміністрації в реалізації основних прав і свобод
3	<p>Тема 3. Принцип правової держави як конституційно-правова настанова. Конституційні засади принципу демократії в діяльності публічної адміністрації</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Системотворче значення конституційних положень 2. Сутність принципу правової держави 3. Зв'язаність публічно-адміністративної діяльності правом і законом: інструменти та механізм зв'язаності; дієвість права 4. Сутність принципу демократії 5. Легітимація публічного управління та адміністрування 6. Забезпечення демократичності публічного управління та адміністрування
4	<p>Тема 4. Конституційна організація публічної влади. Вирішення публічно-правових спорів адміністративними судами. Правовий статус та повноваження публічно-владних інституцій.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Відображення в Основному Законі різноманітності публічної влади та публічного управління 2. Єдність та самостійність структурних одиниць публічної влади. Поняття та елементи державного ладу 3. Комунікації та впливи в системі публічної влади. Вирішення спорів про конституційність Конституційним Судом України 4. Поняття та складові правового статусу органу публічної влади. Форми і процедура закріплення та зміни правового статусу публічно-владних інституцій. 5. Юридична природа службових відносин. Поняття та природа повноважень, їх класифікація 6. Акти як результат процедурної діяльності публічної адміністрації. Види та форми актів управління 7. Сутність процедури правотворчості органів публічного адміністрування 8. Правове регулювання юридико-технічних вимог до актів управління

4.3. Завдання для самостійної роботи

4.3.1. Завдання для контрольних робіт

1. Визначити роль публічної адміністрації в реалізації основних прав і свобод
2. Схематично зобразити основні вимоги до судового контролю за принципами адміністративного права Ради Європи
3. Навести переваги та вади адміністративного оскарження неправомірних рішень, дій чи бездіяльності органів публічної влади. Адміністративна квазіюстиція
4. Скласти логічну схему принципів адміністративного процесу в Україні
5. Охарактеризувати повноваження адміністративних судів
6. Скласти схему порядку оскарження в адміністративних судах рішень, дій і бездіяльності органів публічної адміністрації
7. Обґрунтувати запровадження європейських правових принципів побудови службових відносин в Україні

Методичні рекомендації щодо виконання контрольних робіт

Контрольна робота – це необхідна складова частина самостійного опанування аспірантами дисципліни «Публічна політика та право в публічному управлінні». Ця робота має бути результатом самостійного опрацювання рекомендованої літератури.

Вимоги до написання контрольних робіт:

- 1) аспірант під час написання КР повинен оволодіти системними знаннями теорії та практики організаційного забезпечення діяльності державних службовців;
- 2) продемонструвати засвоєння знань, що вивчається у рамках відповідного модулю;
- 3) показати вміння застосовувати свої знання до розв'язання стандартних (алгоритмічних) питань і здійснювати самостійне мислення у процесі аналізу нестандартних проблемних питань;
- 4) об'єм роботи має становити до 5 сторінок (якщо це схема або вирішення ситуативної задачі, то – 2 чи 3 сторінки)

Вимоги до оформлення контрольних робіт:

- 1) номер завдання до контрольних робіт обирається аспірантом відповідно до останніх цифр його залікової книжки; .
- 2) до виконання контрольної роботи аспірант повинен приступати тільки після вивчення чинного законодавства, рекомендованої літератури, а також виконання завдань для самостійної роботи і передбачених практичних завдань;
- 3) літературними джерелами можуть бути підручники, навчальні посібники, монографії, журнальні та газетні статті, матеріали з практичної діяльності;
- 4) робота виконується в окремому зошиті або на окремих аркушах (формат А4);
- 5) текст може бути написаний від руки чорними або синіми чорнилами (пастою) (в тому числі графіки і таблиці) або набрані на комп'ютері шрифтом Times New Roman розміром 14 пунктів через 1,5 інтервали, розбірливо, акуратно, грамотно, не допускаючи скорочень (крім загальноприйнятих) і залишаючи поля для зауважень викладача-рецензента;
- 6) робота не повинна містити такі структурні елементи як: план, вступ, висновок та список використаних джерел;
- 7) аспірант вказує дату виконання роботи, свої прізвище і ставить підпис.

4.3.2. Темі індивідуально-пошукових робіт

1. Співвідношення публічного та приватного права в публічному управлінні
2. Публічно-правові та приватноправові форми публічного управління
3. Права і свободи людини і громадянина в правовій державі
4. Роль публічної адміністрації в реалізації основних прав і свобод
5. Проблеми правового регулювання статусу особи в публічному управлінні
6. Поняття та характерні особливості адміністративного договору
7. Переваги та вади адміністративного оскарження неправомірних рішень, дій чи бездіяльності органів публічної влади
8. Адміністративна квазіюстиція
9. Основоположні права та їх вплив на публічне управління (принципи пропорційності)
10. Відповідальність держави та суб'єктів господарювання
11. Комунікації та впливи в системі публічної влади
12. Поняття та складові (елементи) правового статусу органу державної влади та органу місцевого самоврядування
13. Наділення органів публічної влади повноваженнями та об'єктивність таких повноважень
14. Акти як результат процедурної діяльності публічної адміністрації
15. Необхідність, сутність та форми конституційного контролю
16. Адміністративна юстиція в Україні
17. Сутність службових відносин і обумовленість їх характеру змістом публічної служби

18. Правові засади формування системи публічної служби
19. Посади публічної служби: правова характеристика посад; кваліфікаційні вимоги до посад публічної служби
20. Правове забезпечення публічної служби в зарубіжних країнах
21. Вступ на публічну службу і порядок заміщення посад публічної служби
22. Юридична відповідальність та правові форми стимулювання публічних службовців

Методичні рекомендації щодо написання індивідуально-пошукових робіт

Тема написання індивідуально-пошукової роботи обирається аспірантом відповідно до останніх цифр його залікової книжки.

Індивідуально-пошукову роботу друкують за допомогою комп'ютера на аркушах білого паперу формату А4. При друкуванні тексту роботи необхідно залишати поля таких розмірів: зліва – 30 мм, справа – 20 мм, зверху – 20 мм та знизу – 20 мм. Текст роботи набирається шрифтом Times New Roman розміром 14 пунктів, лінійки розміщуються з інтервалом 1.5. Об'єм роботи має становити до 15 сторінок.

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, таблиць, малюнків, формул подають арабськими цифрами без знаку №. Першою сторінкою роботи є титульний лист, на якому номер сторінки не ставиться. На наступних сторінках номери проставляються у правому верхньому куті сторінки без крапки після цифри.

Кожен наступний абзац починається відступом 1.25 мм. Між абзацами немає додаткових інтервалів.

План індивідуально-пошукової роботи має бути простим та містити від 3 до 4 пунктів.

Заголовок будь-якої зі структурних частин не може знаходитися в кінці аркуша, після нього повинно бути принаймні п'ять рядків тексту.

Жоден заголовок не може закінчуватися крапкою. Якщо він довший одного рядка, то не слід вживати перенесення (поділу) слів; наступний рядок повинен починатися з того самого відступу.

Заголовки змісту, вступу, висновків, списку використаних джерел і літератури, додатків, списків позначень та скорочень повинні бути розміщені по центру рядка і написані великими літерами звичайним жирним шрифтом розміром 14 пунктів. Після заголовку пропускається один рядок.

Кожен пункт плану починається з нового аркуша. Пункти плану позначаються арабськими цифрами. Заголовок пункту плану має бути розміщений по центру рядка, звичайним жирним шрифтом.

Посилання в тексті дають у квадратних дужках [6, с. 12], де перша цифра – це порядковий номер джерела у загальному списку використаних джерел, на який посилається автор, а інша цифра – це номер сторінки, на текст якої посилається автор.

У тексті роботи після висновків подають «Список використаних джерел». Цей список повинен містити повний бібліографічний опис будь-яких документів, наукових праць та довідкової літератури, використаних автором у будь-якій формі і нараховувати не менше 10 найменувань (кращий варіант – на кожному сторінку роботи одне найменування). У списку подаються повні бібліографічні назви публікацій із зазначенням загальної кількості сторінок, а у статтях – перша і остання сторінки. Назви розміщуються за алфавітом – спочатку кириличні видання, потім видання латиною. Записи розташовують в алфавітному порядку за прізвищами авторів або перших слів назв творів, записаних без автора. Авторів, які мають однакові прізвища записують в алфавітному порядку їхніх ініціалів. Праці одного автора записують за алфавітом перших букв назв його праць.

В індивідуально-пошукових роботах слід використовувати лише штрихові ілюстрації і оригінали фотознімків. Фотознімки розміром меншим за формат А4 повинні бути наклеєні на стандартні аркуші білого паперу формату А4. Ілюстрації повинні мати назву, яку розміщують після номера ілюстрації. За потреби ілюстрації доповнюють пояснювальними даними

(підрисунковий текст). Ілюстрації (фотографії, креслення, схеми, графіки, карти) і таблиці слід подавати в роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації і таблиці, які розміщені на окремих сторінках роботи, включають до загальної нумерації сторінок. Таблицю, рисунок або креслення, розміри якого більше формату А4, враховують як одну сторінку і розміщують у відповідних місцях після згадування в тексті або у додатках. Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу та підрозділу, за виключенням ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу, підрозділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: Рис. 1.1.2. (другий рисунок першого розділу першого підрозділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією.

Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують симетрично до тексту. Назву і слово «Таблиця» починають з великої літери. Назви не підкреслюють. Заголовки колонок повинні починатися з великих літер, підзаголовки – з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком, і з великих, якщо вони самостійні. Висота рядків – не менше ніж 8 мм. Колонку з порядковими номерами рядків до таблиці не включають.

Таблицю розміщують після першого згадування про неї у тексті так, щоб її можна було читати без повороту опалітуреного блоку роботи або з поворотом за годинниковою стрілкою. Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на інший аркуш. При перенесенні таблиці на інший аркуш (сторінку) назву вміщують тільки над її першою частиною. Таблицю з великою кількістю колонок можна ділити на частини і розміщувати одну частину під іншою в межах одної сторінки. Якщо рядки або колонки таблиці виходять за формат сторінки, то в першому випадку в кожній частині таблиці повторюють її шапку, а в іншому – боковик.

На всі таблиці повинні бути посилання в тексті. У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вказувати скорочено слово «дивись», наприклад: «див. Таблиця 1.1.3».

За потреби до додатків доцільно включати таблиці, ілюстрації, які допомагають кращому сприйняттю матеріалу. Додатки оформлюють як продовження роботи на наступних її сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті роботи. Кожний такий додаток повинен починатися із нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично до тексту сторінки. У правому верхньому куті над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток» і велика літера, що позначає додаток (наприклад, Додаток А, Додаток Б).

5. Підсумковий контроль

5.1. Питання до заліку

1. Поняття та характерні особливості публічного та приватного права
2. Співвідношення публічного та приватного права в публічному управлінні
3. Поняття та види суб'єктів публічного та приватного права
4. Органи публічного управління як учасники приватно-правових відносин
5. Нормативні акти публічного управління: поняття, види та характеристика
6. Поняття та характерні особливості адміністративного договору
7. Форма і зміст адміністративного договору
8. Порядок укладення, зміни та розірвання адміністративних договорів
9. Права і свободи людини і громадянина в правовій державі
10. Необхідність і межі забезпечення конституційних прав і свобод
11. Роль публічної адміністрації в реалізації основних прав і свобод
12. Правова регламентація надання адміністративних послуг
13. Проблеми правового регулювання статусу особи в публічному управлінні
14. Регулювання доступу до публічної інформації

15. Значення і межі судового захисту прав і свобод людини і громадянина
16. Форми та засоби позасудового захисту прав і свобод людини і громадянина
17. Переваги та вади адміністративного оскарження неправомірних рішень, дій чи бездіяльності органів публічної влади
18. Адміністративна квазіюстиція
19. Зміст принципу правової держави: законність, поділ влади, основоположні права та їх судовий захист
20. Сутність принципу демократії
21. Легітимація публічного управління та адміністрування: демократична легітимація, форми автономної легітимації, дієвість структури легітимації
22. Відповідальність держави та суб'єктів господарювання
23. Забезпечення демократичності публічного управління та адміністрування: сприйняття, участь громадян, (обмеження прав та інтересів, залученість до прийняття рішень), гласність (доступ до документів, публічність як участь в обговоренні)
24. Організація як засіб регулювання
25. Відображення в Основному Законі різноманітності публічної влади та публічного управління
26. Єдність та самостійність структурних одиниць публічної влади
27. Конституційні основи побудови організаційної структури
28. Комунікації та впливи в системі публічної влади
29. Державний лад та його елементи як сукупність загальних принципів, закріплених конституцією та законодавством держави щодо організації державної влади та здійснення владних повноважень
30. Визначення статусу публічно-владних інституцій в правовому регулюванні публічного управління
31. Поняття та складові (елементи) правового статусу органу державної влади та органу місцевого самоврядування
32. Форми і процедура закріплення та зміни правового статусу публічно-владних інституцій
33. Вимоги до правового регулювання статусу органів публічної влади
34. Поняття та правова природа повноважень. Співвідношення понять «повноваження» і «компетенція»
35. Класифікація повноважень
36. Способи і принципи наділення повноваженнями
37. Поняття актів публічної адміністрації як результат процедурної діяльності публічної адміністрації. Види та форми актів управління
38. Сутність процедури правотворчості органів публічного адміністрування
39. Необхідність, сутність та форми та суб'єкти конституційного контролю
40. Вирішення спорів про конституційність Конституційним Судом України: суб'єкти звернення, об'єкт і предмет контролю, процедура розгляду, акти
41. Адміністративна юстиція в Україні
42. Предметна і територіальна підвідомчість адміністративних судів
43. Повноваження адміністративних судів
44. Сутність принципів адміністративного процесу в Україні
45. Порядок оскарження в адміністративних судах рішень, дій і бездіяльності органів публічної адміністрації
46. Учасники та стадії адміністративного процесу
47. Рішення в адміністративному процесі. Набрання рішенням чинності та підстави для його оскарження
48. Сутність службових відносин і обумовленість їх характеру змістом публічної служби
49. Суб'єкти службових відносин та особливості правового регулювання їх поведінки

50. Публічно-правові та приватно-правові службові відносини
51. Запровадження європейських правових принципів побудови службових відносин в Україні
52. Нормативно-правові джерела законодавства про публічну службу
53. Правові засади формування системи публічної служби
54. Посади публічної служби: правова характеристика посад; кваліфікаційні вимоги до посад публічної служби
55. Правове забезпечення публічної служби в зарубіжних країнах
56. Правове положення службовця публічної служби
57. Вступ на публічну службу і порядок заміщення посад публічної служби
58. Правовий механізм проходження публічної служби
59. Правові форми стимулювання публічних службовців
60. Юридична відповідальність публічних службовців

5.2. Вимоги й умови прийняття заліку

Залік як форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння аспірантом навчального матеріалу з дисципліни «Публічна політика та право в публічному управлінні» та на підставі результатів виконання ним індивідуальної письмової роботи, написання індивідуально-пошукової роботи і надання відповідей на семінарських заняттях, проводиться у вигляді письмової ґрунтовної відповіді аспірантів на запитання із залікового білету під час залікового тижня. Заліковий білет складається із двох рівнозначних по складності питань.

Зразок залікового білету

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
 Інститут державного управління
 Рівень вищої освіти – третій (PhD)
 Спеціальність «Публічне управління та адміністрування»
 Навчальна дисципліна «Публічна політика та право в публічному управлінні»

ЗАЛІКОВИЙ БІЛЕТ № 0

1. Нормативні акти публічного управління: поняття, види та характеристика
 2. Учасники та стадії адміністративного процесу
- Затверджено на засіданні кафедри публічного управління та адміністрування
 Протокол № _____ від «__» _____ 2021 р.
 Завідувач кафедри, голова циклової комісії _____ О.Н. Євтушенко
 Викладач _____ А.А. Шульга

6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

Протягом семестру здійснюється поточний та підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюється під час перевірки контрольної роботи робіт, написання індивідуально-пошукової роботи та надання усних відповідей (опитування). У свою чергу, опитування на семінарах включає в себе: опитування по будь-якому питанню, винесеному на семінарське заняття (за вибором викладача) відповідь на питання інших аспірантів, запитання аспірантів до інших аспірантів, відповідей інших аспірантів, відповідь на питання для повторення (з тем, що було вивчено раніше), вирішення ситуаційних завдань з необхідною аргументацією та посиланням на законодавство. Максимальна кількість балів може бути виставлена аспірантами.

підготовленим до відповідей на усі питання теми. Оцінюючи відповідь, викладач керується такими критеріями, як: правильність відповідей на питання, повнота і конкретність відповіді, ступінь використання наукових і нормативних джерел, уміння довіязати теорію з практикою, логіка і аргументованість викладу думок, культура мови. Доповнення здійснюється аспірантом по темі семінару після основної відповіді по питанню винесеному на семінарське заняття. Метою доповнення є більш повне розкриття питання, винесеного на семінарське заняття, або висвітлення різноманітних наукових, практичних, правозастосовних аспектів даного питання.

Підсумковий контроль з дисципліни «Публічна політика та право в публічному управлінні» проводиться відповідно до навчального плану у вигляді заліку, у терміни встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу.

Оцінювання:

№	Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів
1	Виступ на семінарських заняттях (максимальна кількість балів за одне семінарське заняття становить 3 бали)	3x15=45
2	Написання контрольної роботи	10
3	Виконання індивідуально-пошукової роботи	15
Всього		70
	<i>Залік (максимальна кількість балів за залік)</i>	30
4	Відповідь на перше питання залікового білету	15
	Відповідь на друге питання залікового білету	15
Всього		100

Пояснення до умов визначення рейтингу

№ з/п	Види робіт. Критерії оцінювання знань аспірантів	Бали рейтингу	Максимальна кількість балів
1. Бали за опитування на семінарських заняттях (3 бали x 15 занять = 45 балів)			
Критерії оцінювання		45 балів	
	- аспірант у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу;		3
	- аспірант у цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;		1-2
	- аспірант частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.		0-1

2. Контрольна робота	
Критерії оцінювання	10 балів
- робота виконана та захищена згідно вимог та методичних рекомендацій у повному обсязі	10
- робота виконана та захищена з незначними порушеннями вимог та методичних рекомендацій	8-9
- робота виконана згідно вимог та методичних рекомендацій, але не захищена	6-7
- робота не захищена або виконана частково, з порушенням вимог і методичних рекомендацій	3-5
- робота не здана або виконана частково, із значними порушеннями вимог і методичних рекомендацій	0-2
3. Індивідуально-пошукова робота	
Критерії оцінювання	15 балів
- робота виконана та захищена згідно вимог та методичних рекомендацій у повному обсязі	15
- робота виконана та захищена із незначними порушеннями вимог та методичних рекомендацій	11-14
- робота виконана згідно вимог та методичних рекомендацій, але не захищена	7-10
- робота не захищена або виконана частково, з порушенням вимог і методичних рекомендацій	3-6
- робота не здана або виконана частково, із значними порушеннями вимог і методичних рекомендацій	0-2
4. Залік з дисципліни (15 балів за 1 питання = 30 балів)	
Критерії оцінювання	30 балів
- аспірант повно та ґрунтовно розкрив кожне із двох теоретичних питань, використавши при цьому не лише основну, а й додаткову літературу;	15
- аспірант в цілому розкрив теоретичні питання, однак допустив деякі неточності, при цьому не використав на достатньому рівні обов'язкову літературу;	10-14
- аспірант правильно визначив сутність двох питань, але розкрив їх не повністю, допустивши деякі незначні помилки;	6-9
- аспірант правильно визначив сутність двох питань, при цьому недостатньо або поверхово розкривши більшість їх окремих положень і допустивши при цьому окремі помилки, які частково вплинули на загальне розуміння проблеми;	3-5
- аспірант частково та поверхово розкрив лише окремі положення двох питань і допустив при цьому певні суттєві помилки, котрі значно вплинули на загальне розуміння проблеми.	0-2

7. Рекомендовані джерела інформації

7.1. Основні:

1. Авер'янов В.Б. Державне будівництво та місцеве самоврядування / В.Б. Авер'янов // Зб. наук. пр. – 2002. – Вип. 2. – С. 9-10.
2. Адміністративне право: Підруч. / За заг. ред.: Ю.П. Битяка, В.М. Гаращука, В.В. Зуй; Націон. юрид. акад. України. – Х.: Право, 2010. – 624 с.
3. Бакуменко В.Д. Державно-управлінські рішення: Навч. посіб. / В.Д. Бакуменко. – К.: ВПЦ АМУ, 2011. – 444 с.
4. Бакуменко В.Д. Теоретичні та організаційні засади державного управління: Навч. посіб. / В.Д. Бакуменко, П.І. Надолішній. – К.: Міленіум, 2003. – 256 с.
5. Батанов О.В. Муніципальна влада в Україні: проблеми теорії та практики: Монографія / Відп. ред. М.О. Баймуратов. – К.: Юридична думка, 2010. – 656 с.
6. Бориславська О.М. Децентралізація публічної влади: досвід європейських країн та перспективи України: Навч. посіб. / О.М. Бориславська, І.Б. Заверуха, Е.М. Захарченко; Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні» – DESPRO. – К.: ТОВ «Софія», 2012. – 128 с.
7. Бюджетний кодекс України: Закон України від 8 липня 2010 р. № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50-51. – Ст. 572.
8. Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18, 19-20, 21-22. – Ст. 144.
9. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні: Підручник для аспірантів вищих навчальних закладів / За ред. С.Г. Серьогіної. – Х.: Право, 2005. – 256 с.
10. Дзюндзюк В.Б., Мельтюхова Н.М. Публічне адміністрування в Україні: Навч. посібник / За заг. ред. В.В. Корженка, Н.М. Мельтюхової. – Х.: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2011. – 306 с.
11. Забарський В.В. Принцип поділу влади в українському державотворенні / Забарський В.В. // Юридичний вісник. – 2014. – № 2(31). – С. 29-34.
12. Загальна теорія держави і права: (основні поняття, категорії, правові конструкції та наукові концепції): Навч. посіб. / За ред. О.В. Зайчука, Н.М. Оніщенко. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 400 с.
13. Загальні засади місцевого самоврядування в Україні: Підручник / За заг. ред. В.М. Вакуленка. – К.: НАДУ; Вид-во «Фенікс», 2010. – 400 с.
14. Конституційний Суд України: Рішення. Висновки. 1997-2001 рр.: у 2-х кн. – Кн. 2 / відп. ред. П.Б. Євграфов; уклад.: Г.П. Сурпачова, І.М. Шевляк. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – 504 с.
15. Конституція України: Закон України прийнятий на п'ятій сесії Верховної Ради України від 28 червня 1996 р. № 254/96 // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
16. Конституція України: Науково-практичний коментар / редкол.: В.Я. Тацій (голова редкол.), О.В. Петришин (відп. секретар), Ю.Г. Барабаш та ін.; Нац. акад. прав. наук України. – 2-ге вид., переробл. і допов. – Х.: Право, 2011. – 1128 с.
17. Контрольні функції парламенту: український та зарубіжний досвід. – Інформаційно-аналітичне дослідження / За ред. Д.С. Ковриженко. – К.: Програма сприяння парламенту України, 2006. – 154 с.
18. Нормативно-правова діяльність Кабінету Міністрів України (2006-2012 рр.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/nrsearch>.
19. Оболенський О.Ю. Опорний конспект лекцій з навчальної дисципліни «Публічне управління»: наукова розробка / О.Ю. Оболенський, С.О. Борисевич, С.М. Коник. – К.: НАДУ, 2011. – 56 с.
20. Органи державної влади України: Монографія / За ред. В.Ф. Погорілка. – К.: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького, 2002. – 592 с.
21. Пірен М.І. Публічна політична діяльність: Навч. посіб. / М.І. Пірен. – К.: НАДУ, 2009. – 288 с.

22. Податковий кодекс України: Закон України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13-17. – Ст. 112.
 23. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27 лютого 2014 р. № 794-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 13. – Ст. 222.
 24. Про місцеве самоврядування: Закон України від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 24. – Ст. 170.
 25. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999 р. № 586-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 20-21. – Ст. 190.
 26. Прошок І.В. Поділ державної влади в розрізі його головних аспектів / І.В. Прошок // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2015. – Вип. 34. – Том 1. – С. 36-40.
 27. Салієнко О.О. Форми взаємодії законодавчої та виконавчої влад в Україні / О.О. Салієнко // Актуальні проблеми державного управління. – 2014. – № . – С. 214-223.
 28. Скакун О.Ф. Теорія права і держави: Підручник. – 2-ге видання. – К.: Алерта; КНТ; ЦУЛ, 2010. – 520 с.
 29. Тимошук В.П. Адміністративна процедура та адміністративні послуги. Зарубіжний досвід і пропозиції для України / В.П. Тимошук. – К.: Факт, 2003. – 496 с.
 30. Чапала Г.В. Місьцеве самоврядування в системі публічної влади: теоретико-правовий аналіз: Монографія / Г.В. Чапала. – Х.: Право, 2006. – 224 с.
- 7.2. Додаткові:**
1. Бабаєв В.М. Управління великим містом: теоретичні і прикладні аспекти: Монографія / В.М.Бабаєв. – Х.: Харківська національна академія міського господарства, 2010. – 306 с.
 2. Баймуратов М.М. Децентралізація та компетенція місцевого самоврядування в Україні / М.М. Баймуратов // Віче. – 2015. – № 12. – С. 14-17.
 3. Батанов О.В. Від навчальної дисципліни «Радянське державне будівництво» до муніципального права України / О.В. Батанов // Часопис Київського університету права: Український науково-теоретичний часопис. – 2009. – № 2. – С. 3-9.
 4. Берназюк І.М. Стратегічні акти Верховної Ради України: поняття, види та особливості / І.М. Берназюк // Підприємництво, господарство і право. – 2017. – № 1. – С. 153-158.
 5. Болдирєв С.В. Місце Верховної Ради України в системі органів державної влади / С.В. Болдирєв // Державне будівництво та місцеве самоврядування. – 2015. – Вип. 30. – С. 3-13.
 6. Валуєвський О.Л. Державна політика в Україні: методологія аналізу, стратегія, механізми впровадження: Монографія / О.Л. Валуєвський. – К.: НІСД, 2001. – 242 с.
 7. Ганущак Ю.І. Реформа територіальної організації влади / Ю.І. Ганущак // Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO». – К.: ТОВ «Софія-А». – 2013. – 160 с.
 8. Джерела конституційного права: Монографія / Ю.С. Шемшученко, Н.М. Пархоменко, О.В. Скрипнюк, О. І. Ющик, В.М. Шаповал та ін.; НАН України, Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького. – К.: «Наукова думка», 2010. – 711 с.
 9. Жаліло Я.А. Децентралізація влади: як зберегти успішність в умовах нових викликів. Аналітична доповідь/ Я.А. Жаліло, Г.В. Макаров, О.О. Даниляк та ін. – К., 2018. – С. 7-8.
 10. Ілляшенко С.М. Інноваційний менеджмент: Підручник / С.М. Ілляшенко. – Суми: Університетська книга, 2010. – 334 с.
 11. Ковбасюк Ю.В. Місьцеве самоврядування в Україні: сучасний стан та основні напрями модернізації: Наук. доп. / Редкол.: Ю.В. Ковбасюк, К.О. Ващенко, В.В. Толкованов та ін.; за заг. ред. д-ра наук з держ. упр., проф. Ю.В. Ковбасюка. – К.: НАДУ, 2014. – 128 с.
 12. Колтун В.С. Організація взаємодії органів місцевого самоврядування з місцевими органами виконавчої влади у сфері надання муніципальних послуг / В.С. Колтун // Вісник Націон. академії державного управління при Президентіві України. – 2012. – Вип. 1. –

С. 211-219.

13. Куц Ю.О. Проблемне поле державного управління: концептуальна демаркація / О.Ю. Куц // Публічне управління. – 2011. – № 1. – С. 3-10.

14. Місцеве самоврядування в Україні: сучасний стан та основні напрями модернізації: Наук. доп. / Редкол.: Ю.В. Ковбасюк, К.О. Ващенко, В.В. Толкованов та ін.; за заг. ред. д-ра наук з держ. упр., проф. Ю.В. Ковбасюка. – К.: НАДУ, 2014. – 128 с.

15. Романов В.Є. Державна політика: аналіз та механізми її впровадження / В.Є. Романов, О.М. Рудік, Т.М. Брус. – Д.: ДРІДУ НАДУ, 2003. – 72 с.

16. Статус та організація роботи депутата сільської, селищної ради: Практичний посібник / За ред. В.В. Кравченка, В.К. Терещенка. – К.: Купріянова О.О., 2005. – 448 с.

17. Ткачук А.Ф. Про бюджет і не тільки. Спеціально для об'єднаних територіальних громад / А.Ф. Ткачук, Н.М. Наталенко. – К.: ІКЦ «Легальний статус», 2016. – 76 с.

18. Торгонська А.В. Реформування органів місцевого самоврядування в Україні / А.В. Торгонська // Право і суспільство. – 2017. – № 1(2). – С. 42-47.

19. Хавронюк М.І. Науково-практичний коментар до Закону «Про засади запобігання і протидії корупції» / М.І. Хавронюк. – К.: Атіка, 2011. – 424 с.

20. Чернецька О.В. Нормативні акти представницьких органів місцевого самоврядування в системі правового регулювання муніципальних відносин / О.В. Чернецька // Часопис Київського унів.-ту права. – 2011. – № 4. – С. 119-123.